

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju 30 v. — Za odgovor je priložiti znambo. — Telefon številka 118.

Trdnjave padajo.

Trst, 26. maja.

Bili so časi, ko je bilo slovensko delavstvo združeno v socialni demokraciji, in je od nje pričakovalo zboljšanje svojega žalostnega položaja. Ko pa je spoznalo, da od internacionalne, od Nemcev, Italijanov in drugih nima pričakovati rešitve, ampak le pogubo, se je od socialne demokracije odcepilo ter si ustanovilo svojo lastno organizacijo, N. D. O., ki se bojuje za narodne in gospodarske pravice slovenskega, oziroma jugoslovanskega delavstva. In čeprav je prišlo do tega spoznanja velikansko število slovenskih delavcev, je ostal še vseeno en del slovenskega delavstva tam, kjer se vodi indolenten boj proti slov. delavstvu, namreč v internacionalni. Toda tudi ta del nezavednežev postaja vedno manjši, njegovo število se vidno krči. Slovensko delavstvo spoznava, da je odvisna njegova rešitev v prvi vrsti od njega samega. Nič ne nam ne bo pomagal, ako bomo brezbržni in si sami sebi ne bomo hoteli pomagati. Na pomoč od drugih ne smemo upati, tem manj pa od naših smrtnih sovražnikov, ki bi nas raje danes nego jutri izpodrinili iz tukajšnjega ozemlja. Tudi naši balkanski bratje so dolgo čakali na pomoč od strani Evrope. Toda da niso pozabili zgrabiti za orožje in si s svojo lastno močjo priboriti svobodo, bi morali morda še stoletja in stoletja trpeti pod turškim jarmom in čakati na pomoč od strani Evrope. Ravno tako si mora biti v svesti slovensko delavstvo, da se bo osvobodilo le, če bo to samo hotelo, če se ne bo zanašalo na pomoč od internacionalne, ampak bo skušalo s svojimi lastnimi močmi doseči boljšo bodočnost. V življenju slovenskega delavstva igra poleg gospodarskega tudi nacionalni moment veliko vlogo. Kajti slovenskemu delavcu vendar ne more biti vseeno, ali dela na slovenski zemlji Italijan, Nemec ali Slovenec. Slovenski delavec se mora bojevati proti importaciji tujih delavcev. Socialne demokrate to seveda prav nič ne briga; oni so mednarodni in jim je vseeno, ali dela na slovenskih tleh Nemec, Italijan ali Slovenec. Če bi se vrglo slovensko delavstvo v žrelo socialne demokracije, bi mu kmalu začel klenkati mrtvaški zvoni; njegova usoda bi bila zapečatena. Zato je naša dolžnost, da se bojujemo proti tistim slovenskim delavcem, ki so še vedno tako zatelebani, da odobravajo raznarodovalno delo, ki ga vrši socialna demokracija na škodo slovenskega naroda; poučevati jih moramo, da pridejo do prvega spoznanja. V Trstu so skoraj vsi sloji slovenskih delavcev na strani NDO.; le majhno število jih caplja za italijansko - nacionalno internacionalno. Tudi v bližnji in daljni okolici je v

tem oziru dobro, kakor tudi v ostalih jugoslovanskih deželah. Samo Sv. Križ, Nabrežina, Vižovlje itd., te vasi so bile do danes največje socialno demokratične trdnjave. Socialni demokrate so bili prežeti s prepričanjem, da te trdnjave nikdar ne bodo prišle v narodne roke, da se v njih nikdar NDO. ne bo širila. A

z zavzetjem Sv. Križa

Jim je splaval up po vodi. Poprej so rekli, da Sv. Križa NDO. nikdar ne dobi v svoje roke, a danes je Sv. Križ — moder, torej ne več rudeč. Takoj, ko je bil Sv. Križ zavzet, si je hotela utrditi NDO. tudi pozicijo v Vižovljah, čeprav so dejali socialni demokrate: »Sv. Križ ste zavzeli, toda Vižovlje ne boste nikdar.« V tem smislu so tudi začeli delati in so hoteli razbiti ustanovni shod, kar pa se jim ni posrečilo, kajti ustanovni občni zbor NDO. v Vižovljah je bil impozanten in socialni demokrate je so doživeli na njem veliko blamažo.

Ustanovni shod v Vižovljah se je vršil pretekli četrtek. Socialni demokrate so imeli pred občinim zborom posvetovanje, in so sklenili shod NDO. razbiti. Ob napovedani uri so prišli. In čeprav shod ni bil javen, se jim je vse eno pustilo, da so shodu prisostvovali. Strokovna tajnika N. D. O. Brandner in Mrak sta razvila program N. D. O. Nato sta se oglašila k besedi socialno demokratični strokovni tajnik g. Ivančan in g. Marica. Ivančan je dejal, nas socialiste narodnost nič ne briga, Marica pa, treba je, da smo internacionalno organizirani, kajti z internacionalno knjižico lahko romamo po svetu. Poleg tega pa sta trdila oba, da je NDO. krumirna organizacija. To je bilo vse, kar sta imela povedati. Brandner in Mrak pa sta jima dala temeljit odgovor. — Če se za narodne pravice slovenskega delavstva ne brigate, nimate pravice vabiti slovensko delavstvo v socialno demokracijo. Kar se pa tiče romanja po svetu z internacionalno knjižico, pa izgleda stvar ravno tako, kakor bi bili socialni demokrate vedno pripravljene na to romanje. Če slovenskega delavca izpodrine italijanski, mora seveda romati slovenski delavec po svetu. A NDO. stoji na stališču, da je to romanje nepotrebno in da gre slovenskemu delavcu na tukajšnji zemlji pravica do življenja. Če bi v Trstu ne bilo 40.000 regnikov, ki jih je importirala socialna demokracija, bi 40.000 Slovencev ne bilo treba garati v Ameriki, lahko bi bili tu na domači zemlji zaposleni. Krumirstvo sta socialno demokratična govornika NDO. sicer očitala, a dokazati nista mogla, da bi N. D. O. kdaj krumirala, med tem ko sta govornika NDO. natančno dokazala, kaka krumirska organizacija je socialna demokracija, in sicer vselej takrat, kadar gre proti slovenskemu

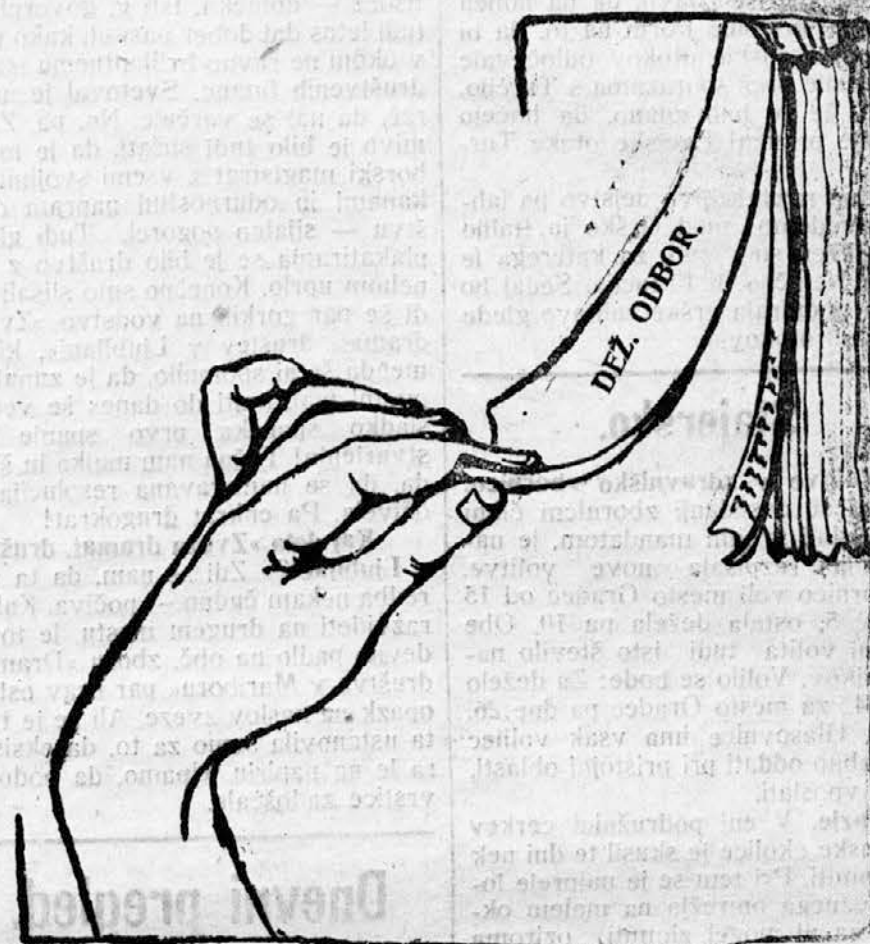
delavstvu. Brandnerju in Mraku so celo socialni demokrate, katerih je bilo navzočih kakih 20, z navdušenjem pritrjevali. Ivančan in Marica sta jo nato popihala in hudo jima je bilo, da sta pripeljala na shod več socialnih demokratov, kajti povčini so postali tisti socialni demokrate, ki so bili na shodu navzoči, za socialno demokracijo izgubljeni. Ko so socialni demokrate odšli, se je ustanovni shod vršil še nadalje in je bil končno izvoljen odbor podružnice. Delavci v Vižovljah so bili navdušeni, ko so imeli priliko videti, kako so socialni demokrate kapitulirali. Hoteli so torej preprečiti ustanovitev podružnice, a so se pri tem strašno blamirali, kajti izgubili bodo celo svoje najboljše pristaje, oziroma agitatorje.

Težkoče.

Med Srbijo in Bolgarijo so se začela pred par dnevi oficijelna pogajanja radi razdelitve osvobojenega ozemlja. Predvčerajšnjem je srbski poslanik v Sofiji dr. Spalajković izročil bolgarski vladi memorandum srbske vlade glede revizije zavezniške pogodbe, ki jo Bolgarska vlada brez-pogojno odklanja. Srbsko stališče je namreč, da je bila pogodba sklenjena pod drugimi razmerami, kot katere vladajo sedaj, ko se gre za razdelitev ozemlja, osvojenega na način, ki je bil v pogodbi drugače določen. Po mednarodnem pravu je srbsko stališče pravilno in zato greše tisti, ki ves spor pripisujejo »srbskemu šovinističnemu tisku«. Če se Srbom očita šovinizem — se lahko očita Bolgarom sebičnost, ki jo na vsak način neti tretja nenarodna in nedemokratična roka.

Bolgarji nasproti temu zahtevajo dobesedno izpolnitev pogodbe. Ko se

Nevidna roka,

ki je zadnje čase kontrolirala po knjigah v dež. dvorcu.

Srbi tekom vojne niso držali pogodbe temveč storili mnogo več, kot so se v pogodbi za Bolgare storiti obvezali, takrat Bolgari niso ničesar imeli proti kršitvi pogodbe od srbske strani, ker je to bilo v njihovo korist. Tega pa vendar ne morejo zahtevati, da bi Srbi iz samega idealizma doprinesli žrtve. Politika od vseh zatiranega naroda ne more biti sam idealizem. Kljub temu, da je bolgarska vla-

da odklonila srbsko stališče vendar še ni izginilo vsako upanje, da se spor mirno poravnava, ker koraki srbske in bolgarske vlade so prvi, ki objasnjujejo stališče obeh vlad. Sedaj se prične pač še pogajanje. Brez vpliva na bolgarsko vlado pa ne bo ostala srbsko-grška zveza, vstvarjena za slučaj konflikta z Bolgarijo. Srbija obenem tudi namerava anektirati zasedeno ozemlje. Dunaj.

Za birmo dobite pri H. SUTTNER

Lastna protokolirana
tovarna ur
:: v Švici ::

Mestni trg št. 25
in sv. Petra cesta 8
najcenejše in najboljše
: ure, verižice itd. :

Lastna protokolirana
tovarna ur
:: v Švici ::

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Razumem, razumem zdaj... Toda kako sta prišli v ta paviljon? Ali sta prosila kralja, da naj vaju preseli? Ali vaju je sam primoral?«
»Ne eno ni bilo, ne drugo. Vojvodinja Etanpska nama je predlagala, da naj se preseliva semkaj, in midve sta sprejeli, ker meniva, da se tukaj lagje brani in pripraviva svoj beg.«
»Ah, vojvodinja Etanpska!« je dejala Magdalena zamišljeno.
In zamrmrala je:
»Zdaj pa res ne razumem več, razen... da... vse je mogoče na tem dvoru, ki je gnil do mozga...« In glasno je povzela:
»Čujta, premišljati hočem o našem položaju. Rada bi poizkusila, če se mi posreči, spraviti vaju od tod.«
Zileta je vzkliknila od veselja.
»Oh, to bo sicer težavno, a ni nemogoče. Dotelej pa čujta in pazita, stojta na straži noč in dan...«
Magdalena je vstala.
»Kakšna so vrata?« je dejala.
»Sla jih je pogledat in se prepričala, da drži ključavnica krepko in da zapah ni podžagan.«
»Tukaj je vse v redu; napad gotovo ne pride od te strani.«

Istotako je preiskala vsa okna. Videča, da so tudi vse oknice trdne in nezrahljane, je ostala zamišljena par minut. Zdačji pa se je ironično nasmehnila.
»Ze vem, kaj je,« je zamrmrala. In rekla je glasno:
»Glejta, res se mi zdi, da imata prav. V tej kletki, kjer sem kašljala in trpela brez koristi, res ne morem ostati dalje. In ker mi dovolita, se nastanim poleg vaju, v prazni sobi. Gospodična Zileta naj gre v posteljo in spi mirno. Jamčim ji, da se ji ne zgodi nič zalega — vsaj nočoj ne. Z vami, gospa, bi se pa rada še razgovarjala, ako vam je ljubo?«
»Ali,« je vzkliknila Zileta, »kako boste vi spali? Oh, tale zofa bi bila kakor nalašč za to!«
»Ugaja mi izborna,« je rekla Magdalena.
»Res je stala v Ziletinu sobi krasna zofa, tako široka in globoka, da je človek lahko spal na njej ravno tako udobno kakor v svoji postelji.«
»Zdi se, da je bolje, če se preseli ta zofa v prazno sobo, kakor če bi ostala v sobi tega otroka!« je mislila Magdalena in se čudno nasmehnila.
Vse tri so z združenimi močmi porinile zofo v sosednjo sobo, ki je ležala poleg obednice.
Zileta jo je hotela opremiti lastnoročno z blazinami in odejami.
Ko je bila gotova, je poljubila mater in ponudila lice tudi Magdalena.

Ta pa se je zdelo prav takrat

vsa zatopljena v pripravljanje svoje postelje, ali pa se je napravila malašč kakor da ne vidi deklice.
Zamišljena se je umeknila Zileta v svojo sobo.
Margentina in Magdalena sta ostali sami v obednici.
Nato je šla Magdalena in pogledala vrata, ki so ločila obednico od prazne sobe.
Zapirala so se samo z zapahom.
»Ali ste opazili to podrobnost?« je vprašala Magdalena.
»Ne, kajti prepričala sem se bila, da ni mogoče odpreti okna — po drugi poti pa ni mogoče priti v sobo.«
»Oglejva si malo to okno...«
Res se je zdelo, da drže oknice krepko; če si jih stresel v sredi, se je zdelo nemogoče, odpreti okno.
Magdalena je posvetila svojo pozornost tečajema.
Poiskala je žebelj in popraskala po kamenju okrog njih.
»Poglejte!« je dejala Margentina. Margentina je prebledela kakor prti in zamrmrala:
»Oh, podle duše!«
Pod žebeljem se je krusil zid kakor mavec. In bil je v resnici mavec. Izruvali so bili luknje za tečaje in jih razširili, nato pa pričvrstili tečaje iznova, samo da — z navadnim mavcem — ki so ga zamgajali s prahom, da je bil videti bolj starinski.
»Tu je hotel lopov vdreti v hišo. Tako jasno vidim ves prizor, kakor da bi bila sama navzoča. Priti je hotel od te strani parka, v sormstvu

par svojih pajdašev; v par minutah bi bili izdrli tečaje, sneli oknice in zlezli noter. Njegovi pomočniki bi bili planili nad vas in vas ubili, če bi ne bilo drugače, on pa bi tekel v Ziletinu sobo... Jutri zjutraj zamašim luknjo, ki sem jo napravila; tako vsaj ne bodo slutili, da veste zdaj resnico.«
»Oh, podlež, podlež!« je mrmrala Margentina.
Da! To je edino ime, ki pristojta temu človeku, čeprav velja za junaka in čeprav sem ga včasih jaz sama občudovala kakor polboga iz starodavne viteške dobe...
»Kaj naj storim? Kaj naj storim? Oh, zdaj ne bom več mogla spati. Stražila bom pred vrati svoje hčerke! Pa če jih pride devet — oni ne vedo, kaj je mati!...«
»Ne bojte se ničesar!« je dejala Magdalena.
»Kako? Kaj pravite?«
»Pravim vam, da se ne bojte ničesar več, ker sem jaz pri vaju. Kolnem se vam, da bo sam pogled name odpodil lopova laglje kakor vsako bodalo.«
»Ne razumem vas...«
»Ne vznemirjajte se zaradi tega. Le pomirite se in spite mirno v svoji postelji; lopova ne bo k vam... Če pa že ravno hočete, lahko zgradite iz previdnosti vrata, ki vas ločijo od te sobe...«
»Ne, ne, tega ne storim!« je vzkliknila Margentina. »Bili hočem pripravljena, da vam priskočim na

pomoč... Oh! Torej hočete vzeti vso nevarnost nase...«
»Pa naj bo!« je rekla Magdalena z ganjenim smehljajem. »Dve bova imeli nemara več moči, da ubraniva vašega otroka...«
Vrnili sta se v obednico in sedli; obedve sta molčali.
Motrili sta druga drugo z radovednostjo, v kateri je sijala gorka simpatija.
Slehera je čitala v očeh druge vprašanja, ki so se oglašala v njenih mislih.
Prva si je upala izpregovoriti Magdalena Feronova.
»Torej,« je dejala, »kralj ve, da je Zileta njegova hči, in vendar...«
»Da!«
»Človeku bi se zmešalo v glavi. Podlež mora res zblazneti, da ne spozna ničesar več, kadar ga popade njegova strast...«
»Ali ga zelo sovražite?«
»Kakor vil.«
Margentina se je zdrznila.
»Toda jaz,« je dejala s temnim glasom, »jaz imam vzroke...«
»Vem, še naštejem vam jih lahko: prikazal se vam je nekega dne, v pomladi vašega življenja, takrat, ko se je vaše srce odpiralo prvimi žarkom ljubezni.«
»Da, da!...«
»In takrat vam je prisegel, da vas ljubi in da vam hoče darovati svoje življenje...«
»Da, da!... Oh, kako morete vedeti...«

ska »Zeit« pravi, da se s tem bliža cela zadeva svojemu koncu; da bo sicer še mnogo rožljanja s sabljo, da pa vendar postane po vsem tem kmalu mir, ker si nobena stranka ne more pod temi pogoji upati vojne z vojno.

Posebno mučen vtis napravljajo spopadi med Bolgari in Grki, ki so pripisovati tej okolnosti, da skuša bolgarska armada zasesti takšne točke, s katerih bi bilo omogočeno varno operirati proti Srbom in Grkom. Bolgari so se spozabili celo tako daleč, da so s teškimi oblegovalnimi topovi napadli v bližini Kavale brodogradnje svoje zaveznice, Grške.

Tudi Turčija ni zadovoljna. Ministriški svet je izjavil, da na noben način ne pristane Porta na to, da bi o usodi Egejskih otokov odločevala le velesile brez sporazuma s Turčijo, razun, če bi bilo znano, da hočejo velesile priznati Egejske otoke Turčiji.

Eno razveseljivo dejstvo pa lahko navedemo: med Grško in Italijo je dosežen sporazum za katerega je delala Nemčija in Francija. Sedaj bo Italija podpirala grške zahteve glede Egejskih otokov.

Stajersko.

Volitve v zdravniško zbornico. Ker so se dosedanjim zbornični članji odpovedali svojim mandatom, je namestnijska razpisala nove volitve. V zbornico voli mesto Gradec od 15 članov 5, ostala dežela pa 10. Obe skupini volita tudi isto število namestnikov. Volilo se bo: Za deželo dne 24., za mesto Gradec pa dne 26. junija. Glasovnice ima vsak volilec ali osebno oddati pri pristojni oblasti, ali pa vposlati.

Kozje. V eni podružnici cerkev kozjanske okolice je skusil te dni nekat vlomiti. Pri tem se je najpreje lotil železnega omrežja na malem oknu, a ga ni mogel zlomiti, oziroma izdreti. Potrl pa je tudi šipe, pri čemer se je moral na rok pravi izdatno raniti, kajti ena soh pod oknom je bil močno s krvjo okropljena. Zlikovca še niso izsledili.

Maribor. Čudna šala. Desetnik 47. pešpolka Leitner si je dovolil malo šalo: Poslal je svojim starišem parte »zadnjih 100 dni« za lastnoročnim podpisom. Stariši pa ta parte niso dovolj točno prebrali, temveč hoteli v Maribor k pogrebu njih edince. Prej pa so se obvestili »rajinke« bo troje in v petek so vsi, na vse zgodaj, srečno dospeli v voljačno imenovane polka. A glejte zlomka! David jim je prišel smejati nasproti! Seveda so slavili sijajen pogreb — »zadnjih 100 dni«. (Odgovornost za resničnost gorejšnjih vrstic prepuščamo rade volje — graškim listom.)

Maribor. Dne 31. t. m. priredi Dramatično društvo diletantov večer, s kaj mnogovrstnim programom. Humor in resnost si bosta podala roki. Kdor se hoče enkrat prav po domače zabavati in smejati, naj ne zamudi, se odzvati vabilu. Po programu, ki obsega 10 točk, bo ples. Vse se vrši v veliki dvorani Narodnega doma. Za člane in diletante je vstop prost, Ostali plačajo 1 K, dijaki pa polovico. Isto je v voljaki.

Koncert S. P. D. v Mariboru je dobro upsal. Navzočih je bilo lepo število prijateljev društva in slišati je bilo par prav čed. komadov, ki jih je izvajal orkester Glasb. društva. Plesateljinih je bilo istotako ustrezno.

Dramat. društvo v Mariboru je imelo dne 23. t. m. svoj IV. letni redni občni zbor. Udeležba je bila kaj razveseljiva. V poteku zborovanja je prišlo do zelo živahnih debat, ki so se dotaknile važnejših vprašanj. Iz letnega poročila je bilo posneta, da se je igralo 11krat. Največji obisk je imel Ben-Hur, katerega se je prvič udeležilo nad 1000 oseb. Društvo je imelo čez 18.000 K denarnega prometa. Odbor se je tudi spomnil vrlih njegovih prijateljev v tujini, tako g. Fr. Majerja v Gorici, g. Jos. Stegnarja v Rettenmannu in g. Severja v Sevnici. Zahvalilo se je vrlim diletantkam in diletantom, ki so tudi letos z vrlo požrtvovalnostjo darovali mnogo časa in truda, prijateljem in podpornikom ter ostalim dobrotnikom, kakor tudi slov. časopisom. Na novo so bili izvoljeni sledeči gov. Srečko Stegnar, Boe, Lukašič, Novak in Painhart, O. Stegnar je odložil predsedstvo vsled starosti, kar se je splošno vzelo z velikim obžalovanjem na znanje. Velezastlužni mož je bil imenovan častnim članom in podpredsednikom društva. Na predlog istega gospoda je bil imenovan predsednikom društva g. Iv. Kežar, nadrevident Juž. žel., kateremu se imamo zahvaliti za obstanek društva ozir. njegov nastanek sploh. Predsednik pujske podružnice društva g. dr. L. Brunčko je podal tudi kratko poročilo tega društva, oz. podružnice. Le ta je uprizorila 12 skane. Obžalovati je bilo — z g. govornikom vred — je razloženo nam dejstvo, da sili konservativni duh ta-

mešnjih konservativnih gospodov, da treba uprizarjati vse igre s pomočjo 2 vrst kulis in enega ozadja — jezera. Tragikomičen je bil nasvet g. Painharta, naj Ptujčani igrajo vsled tega pomankanja — Čarovnico pri jezeru... Da pa ne bo morda merodajna pujska gospoda na nas huda, ji povemo čisto zaupno, da tudi pri nas prevladuje konservativni veter, ki naši barki kar nič kaj posebno ne prija. Ja, gospoda bi tudi pri nas najraje videla, da bi šlo vse samo po sebi. Eden gg. govornikov je še celo trdil, da naš denarni zavod ne more vedno dajati podpor, menda zato ne, ker ima vsako leto tako lepe tisoče — dobička. Isti g. govornik je tudi letos dal dober nasvet, kako priti v okom ne ravno briljantnemu stanju društvenih financ. Svetoval je namreč, da naj se varčuje. No, pa, Zanimivo je bilo tudi slišati, da je mariborski magistrat z vsemi svojimi šikanami in odurnostmi napram društvu — sijajno pogorel. Tudi glede plakatiranja se je bilo društvo z uspehom uprlo. Konečno smo slišali tudi še par gorkih na vodstvo »Zveze dramat. društev v Ljubljani«, ki se menda še ni spomnilo, da je zunaj že cvetni maj, kajti do danes še vedno sladko spančka prvo spanje po stvarjenju! Tužna nam majka in škoda, da se nameravana resolucija ni oživela. Pa enkrat drugokrat!

Kaj dela »Zveza dramat. društev v Ljubljani«? Zdi se nam, da ta naredba nekam čudno — počiva. Kakor razvideti na drugem mestu, je tozadevno padlo na obč. zboru »Dramat. društva v Mariboru« par prav ostrih opazk na naslov zveze. Ali se je tudi ta ustanovila samo za to, da eksistira le na papirju. Upamo, da bodo te vrstice zadoščale.

Dnevni pregled.

Odredba. Prejeli smo: C. kr. državno pravdnitvo v Ljubljani je ukrenilo zaplembo št. 509. perijodične tiskovine »Dan« z dne 27. V. 1913. Povod te zaplembe je članek: Kje se torej najde pravica? v vsem svojem obsegu začeti s besedami To je... in končavi s besedami... ne more biti. — Zaplenjeni stavki ustanavljajo po naziranju c. kr. drž. pravništva prestopke po § 300 kaz. zak. Dr. Skubl. (Opomba uredništva. Dr. Skubl nas je torej oskubil. To ni nič težkega in v današnjih časih nič čudnega. Kogar stvar zanima, naj prečita § 300. kaz. zak. in naj po tem sklepa, kdo je grešil proti zakonu, mi — ali drugi.)

Prošnja na tukajšnje sodišče. Uredništvo »Dneva« je prejelo nemško pisan sklep glede zaplembe, ki ga je pa zavrnilo. Na to smo dobili odgovor, da jezikovni predpisi ne dopuščajo slovenskih odgovor. — Graško nadsodišče pravi, »da ne more ničesar ukreniti«. Dobili pa smo v drugem slučaju slovensko pisan sklep, iz česar sklepamo, da je bila pravica na naši strani. Mi pa doslej nismo od sodišča dobili nobenega odgovora, ali so taki jezikovni predpisi, ali ne. Zato smo sklepali, da je bil oni nemški sklep je samovoljno postopanje enega samega gospoda. Ker smo to v javnosti pojasnili — smo bili konfiscirani (zato namreč, ker smo rekli, da se moramo vsi po zakonu ravnati in da ni prav, ako se greši proti zakonu!) Zato prosimo sl. sodišče, da nam da odgovor, kako je z onimi jezikovnimi predpisi, od kdaj obstojajo in kako se glase. Da ne bodo nas skubili različni gospodje, ako se zavarujemo proti postopanju, ki ni po zakonu.

Lansko leto so v avstrijskem parlamentu padle besede: »Hochenburger spada v ječo«. To so klicali poslanci lustičnemu ministru. Resnica je namreč, da so se pod Hochenburgerjem vršile in se še vrše na naših sodiščih stvari, ki so proti državnemu temeljnemu zakonu, ki zagotavlja vsem narodom enakopravnost. Ako se pri nas kdo pregreši proti temeljnemu zakonu, dobi naslov »veležadajalca« in ga takoj zapro. Ako pa se na višjih mestih greši proti temeljnemu zakonu, pa se smatra to — za pravilno. Proti temeljnemu drž. zakonu je gotovo jezikovni predpis, da se slovenski stranki ne sme poslati slovenski sklep od sodišča. To je jasno vsakemu državljanu in upamo si trditi, da je naša državljanska dolžnost grajati tako postopanje, kakor si ga je dovolilo ljubljansko sodišče proti nam. To dokazuje prvič to: da smo drugič prejeli od sodišča slovenski sklep s čimer je dokazano, da ni res, da bi jezikovni predpisi ne dovoljevali nam kot slovenski stranki sklep v slovenskem jeziku poslati — in drugič: odgovor iz Gradca, ki z ničemer onega postopanja ljubljanskega sodišča ne zagovarja, niti ne utemeljuje, ampak le pravi, da v tem oziru ne more ničesar ukreniti. — Iz tega se vidi, da je bilo postopanje nepravilno — Kdo torej greši proti zakonu: ali

mi, ki tako postopanje odklanjamo, ali oni, ki nam pišejo, da jim jezikovni predpisi ne dovoljujejo slovenske sklepe pošiljati — (kar pa ni res, ker smo v drugem slučaju prejeli slovensko pisan sklep). Torej: Takih predpisov ali ni, ali pa se jih sodišče ne drži. Zato smo splošno vsak protizakonit odgovor primerno označili — in smo bili konfiscirani. Vprašanje torej ostane še vedno: Kje se najde pravica? ...

Deželni kinematograf? Kakor slišimo, nameravajo klerikali postaviti nov — deželni — kinematograf. V njem se bo kazal film, kateremu je dala znana škofova »rudeča brošura« vsebino. Za ženin in neveste bo seveda vstopnina prosta in morda še tudi za koga drugega.

Uboga slovenska univerza. Včeraj se je spravila »Tagespost« na vsučiliško vprašanje. Dočim po njenem mnenju spada laška pravna fakulteta edino v Trst — za slovensko univerzo baje ni nikjer prostora. V Ljubljani jo Nemci ne pustijo (čujte, čujte — tega še nismo vedeli, da bi nam Nemci v Ljubljani lahko univerzo prepovedali!) Tudi z zagrebško univerzo ni nič. Ker pa mora biti na jugu univerza — naj se po mnenju člankarja napravi v Sarajevu. (Seveda po zgledu one v Černovicah, kjer bi služila švabskim namenom.) Mi pravimo, da bi bilo bolj primerno slovensko in jugoslovansko univerzo ustanoviti še južneje od Sarajeva t. j. v blaženi Albaniji. Tam je itak univerza že obljubljena — za Albance tudi ni škoda denarja tako, kakor za nas — in tako bomo mi deležni vsaj kulturnih dobitkov, ki bodo padale s preobložene albanske mize. Jugoslovani se tudi v Albaniji kot v središču kulturne Evrope naničijo, kaj se pravi kulturni narod. Nekaj kandidatov za to univerzo se je že itak oglasilo med njimi so trije Slovenci — od katerih dva študirata na stroške kranjske dežele. Ker bo Albanija gotovo dobila tudi železnice in prometna sredstva, nam do nje ne bo daleč. Za Jugoslovane bo koristno, ako se nauče svetovnega albanskega jezika, ki naj postane poleg nemščine, mažarščine in drugih svetovnih jezikov pri nas »v deželi navaden jezik«. Od Gradca do Albanije ni prave kulture, torej tu ni treba univerz. To je naš nasvet. Boljšega ne moremo svetovati. Poslej bomo namreč sukali plašč po vetru!

— Razpisane učiteljske službe. Krški okraj: Mokronog, VI. uč., St. Jernej IV. uč., Skočjan, III. uč., Šmarjeta, III. uč., Dobovec, I. uč. Rok do 16. junija. — Postojnski okraj: Ubeljsko, II. uč. Rok do 10. junija.

Za obrtnike. Vedno so bile pri tožbe, da jemljejo prisilne delavnice zaslužek obrtnikom. Vsled tega je podal obrtni ošek proti izvrševanju rokodelstva v kazničnih v zbornici svoje poročilo glede omejitve izvrševanja raznih obrti v kazničnih oziroma v prisilnih delavnicah. Poročilo omenja predloge poslancev Mandiča in Einspinnerja, na podlagi katerih naj bi se kaznični porabljeni rajši pri melioracijskih delih v Dalmaciji in na Primorskem in stavlja sledeče predloge: V kazničnih naj se izvrševanje rokodelske obrti omeji. Za tako najpotrebnejša domača obrtna dela naj se porabijo težki ljudodelci in pa tisti, ki za zunanja poljska dela niso sposobni. Drugim je treba odkazati dela pri melioracijah, pogozdovanju in poljedelstvu.

Konec počasnega dolenjskega polja. Za Dolenjce se obljubila brzovlak. — C. kr. vodstvo državnih železnic v Trstu je dobilo nujni nalog, da mora takoj izdelati načrt za zboljšanja temelja železnične proge Ljubljana—Novo mesto, da bo ta proga sposobna za promet brzovlakov. Potrebna dela morajo biti izvršena do 1. jan. 1914.

Lovec. Št. 5. prinaša poleg zanimive lovske vsebine tudi poseben seznam članov »Slov. lovskega društva«.

Belokranjska sokolska društva v Metliki in Črnomlju ter odseki v Gradcu, Semiču in na Vinici prirede v nedeljo 1. junija t. l. popoldanski zlet z javno telovadbo v Gradcu. Po telovadbi veselica na vrtu br. Dima.

Požar. Dne 23. t. m. popoldne je izbruhnil na doslej neznan način ogenj v leseni kajži posestnika Jožefa Mraka v Studenčici pri Medvodah. Hišica stoji na samem in je popolnoma do tal pogorela. Zgorelo je tudi precej pohištva. Na rešitev je bilo nemogoče misliti vsled pomankanja vode. Skupna škoda znaša 550 kron.

Smrtna nesreča. Pred štirinajstimi dnevi je delala delavčeva žena Marija Jerala iz Koroške Bele na nekem pašniku. Trebala in pospravljala je suha zelišča. Da jih uniči, je zakurila na pašniku ogenj. Med delom se je Jeralova odpravila in je pustila svojo petletno rejenko Ivano Pirc in svoja dva otroka, izmed katerih je bilo prvemu tri leta in drugemu pet let, na pašniku pri ognju. Okrog treh popoldne je zasišla neka posestnica, ki je bila v bližini onega pašnika,

otroško vpitje. Obenem je zapazila, da se je Ivani Pirc vnela obleka. Prihitela je takoj na mesto nesreče, da bi pogasila gorečo obleko na otroku. Uboga deklica pa je do takrat zadobila že tako težke opekline, da je drugi dan nato umrla.

Ribi tat. Neki brivski pomočnik iz Ljubljane je šel na telovo loviti ribe v Zador pri Dobrujah. Hotel se je razveseljati z lovom. Njegovo veselje pa je bilo kratko, zakaj ribjemu lovcu se je nenadoma približal neki ribji čuval, ki je brivcu vzel vse lovske orodje in priprave.

Napad. Ko je šel pred kratkim 61letni Andrej Bernik iz Sutne pri Stari Loki ponoči domov, ga je neki fant na cesti brez vzroka napadel, in ga s polenom tako pretepel, da je Bernik zadobil pri tem težke telesne poškodbe.

Zlobnost. Pred nekaj dnevi so neznani storilci v bližini gradu Studenca nahajajoče se mlade kostanje in več drugih dreves skoro dva metra od korenine olupili in jih poškodovali.

Tatvina. Pretekli petek popoldne je neznan tat ukradel iz nezaklenjenega stanovanja tovarniškega delavca Andreja Jamnika iz Goričan pri Medvodah srebrno žepno uro, niklasto uro z verižico, en prstan z modrim kamnom in 8 kron gotovega denarja. Na sumu tatvine je neki 35-leten, precej velik črno oblečen mož, ki se je isti čas plazil okrog hiše, kjer se je izvršila tatvina.

Samomor. Že več dni so pogrešali na Dunaju 60letnega podobarja Ferdinanda Hartmanna. Dne 26. maja t. l. pa so ga potegnili iz Donave na Ogrskem. 60letni stavec je z doslej neznanega vzroka izvršil samomor.

Posledice ribje tatvine. Kakor se iz Pardubic poroča, se je dne 26. t. m. vnel izven mesta na ribniku barona Drescheja boj med nekim ribjim čuvajem in med več volaki, ki so kradli ribe. Pri tem je rabil čuval orožje in je vstrelil nekega voljaka v glavo, da je na mestu mrtev obležal.

Samomor ravnatelja. Ravnatelj akcijske družbe »Tehnična Unija« Julij Sereny iz Budimpešte je dne 26. t. m. z doslej neznanega vzroka izvršil samomor.

Velika nesreča pri procesiji. Na Telovo se je pripetila velika nesreča pri procesiji na Dunaju v 17. okraju. Neki motor električne cestne železnice je zavozil v neko gručo gledalcev, pri čemur je podrl na tla dva- najst oseb in jih znatno poškodoval.

Samomor nadporočnika. Kakor se iz Budimpešte poroča, se je dne 25. t. m. vstrelil v nekem tamošnjem hotelu nadporočnik Franc Dayer. Vzrok samomora je doslej še neznan.

Požar na belgijski svetovni razstavi. Dne 25. t. m. je izbruhnil na svetovni razstavi v Bruslju velik požar, ki je vpepel več paviljonov. Pleskev vpepeljenih paviljonov znaša 150 m.

Svojo ženo je hotel vstreliti, a jo samo težko poškodoval. Poročno sodišče v Draždanah je dne 26. t. m. obsodilo trgovca Sotesa na štiri mesece ječe, katero pa je že odsedel v preiskovalnem zaporu. Zato je bil takoj izpuščen. Novembra meseca p. l. je namreč Sotes hotel vstreliti v nekem tamošnjem penzionu svojo ženo, a jo je pri tem le težko poškodoval. Za olajšalno okolščino je vzelo sodišče dokazano nezvestobo svoje žene.

Samomor šefa generalnega štaba. Kakor se iz Duraja poroča, se je dne 25. t. m. vstrelil v usta v nekem tamošnjem hotelu polkovnik Alfred Redl iz Prage, šef generalnega štaba 8. kora. Bil je takoj mrtev.

Od kasacijskega dvora. Ničnostno pritožbo Italijana Santa Gravinia iz Trsta, katerega je tržaška porota obsodila radi ponarejanja denarja na pet let težke ječe, je dne 24. t. m. kasacijski dvor na Dunaju ovrgel kot neutemeljeno.

Grozno maščevanje. V občini Macso se je hotel neki sodni kandidat maščevati nad sodnikom, ker je pri skušnji padel. Najel je svojega slugo, da sodnika umori. Sluga, ki je dobil za to deset kron, se je priplazil ponoči v sodnikovo sobo, dal je temu pod glavo dinamitno patrono in je prižgal vrvice. Sodnik je trdno spal in ni čutil ničesar. Dinamitna patrona je eksplodirala in je popolnoma raztrgala sodnikovo glavo. Sluga in sodnega kandidata je orožništvo aretiralo in ju izročilo sodišču.

Ugrabljenje žene. Kakor se iz Budimpešte poroča je neka tamošnja baronesa Elizabeta Brownova dne 24. t. m. pobegnila iz mesta z nekim mizarjskim pomočnikom Pinterjem. Policijska je izdala zanj tirnico radi ugrabljenja.

Velika nesreča vsled eksplozije. Dne 24. t. m. je nastala v Lublinu v laboratoriju neke tamošnje tovarne za sladkor eksplozija, pri čemur sta bila neki kemik in njegov pomočnik na mestu mrtva. Laboratorij je porušen.

Avtomobilska nesreča. Dne 23. t. m. popoldne sta se donesrečila

tajni svetnik Franc Kaniel iz Düsseldorfa na Nemškem in njegov sin, Oba sta se peljala na nekem avtomobilu, katerega je vodil Kanielov sin. Avtomobil je pri nekem ovinku padel v jarek. Oba, oče in sin sta zletela v velikem loku iz avtomobila in sta zadobila tako težke notranje poškodbe, da bosta najbrže umrla.

Težka nesreča na cestni električni železnici. Dne 23. t. m. je odpovedala sredi Petrograda zavora pri nekem vozu tamošnje cestne električne železnice, vsled česar je voz zadel v neko družino, ki je ravno hotela preskočiti tir. Pri tem sta bila starša na mestu mrtva, oba njuna sinova pa smrtno nevarno ranjena.

Krvavi boji delavcev v Kataloniji. Kakor se iz Barcelone na Špan-skem poroča, je izbruhnila na več krajih v Kataloniji stavka delavcev. Pri tem je prišlo do krvavih izgre-dov. V Vallasariju so stavkajoči delavci napadli nastavkajoče s palicami, koli in sekirami. Prišlo je do hudodega boja, pri čemur je bilo sedem oseb smrtno nevarno ranjenih. Iz drugih krajev Katalonije prihajajo vesti o krvavih izgrelih, pri katerih je bilo več delavcev mrtvih in nekaj težko poškodovanih.

Preprečen roparski napad. V enem izmed najboljudejših nevjorskih okrajev so te dni štirje roparji napadli pri belem dnevu na cesti denarnega pismoona in so ga hoteli popolnoma oropati. Pismoona je potegnul iz žepa samokres in je sprožil več strelav na roparje. Enega izmed njih je krogla zadela v srce, da je bil na mestu mrtev. Ostali trije roparji so pobegnili. Policijski se je poskušilo dva izmed njih prijeti, tretji je ušel.

Morilca gostilničarja Jelinka. Jožeta Litero, ki je pred kratkim umoril na Smihovu pri Pragi gostilničarja Jelinka in o katerem je »Dan« že obširneje poročal, je te dni obsodilo praško porotno sodišče na petnajst let težke ječe.

Upravni svet »Prve češke« splošne delniške družbe za zavarovanje na življenje je izvršil važen sklep z ozirom na slovensko narodno gospodarstvo. Ta zavod se je odločil, da bo posloval med Jugoslavlani tako, kakor da bi bila »Prva češka« pristen jugoslovanski zavod. Po novem letu 1914. bo namreč »Prva češka« začela dajati Slovincem, Hrvatom in Srbom hipotekarna posojila in nalagati zakonito dovoljenje gotovinske prebitke v jugoslovani, pupilarno-varnih denarnih zavodih. Razen tega bo »Prva češka« seveda tudi še naprej podpirala razne občekoristne narodne institucije, kakor je to delala doslej. Za nas Slovence je ta odlok res neizmerne važnosti, ki vsebuje za nas kar največjo narodno-gospodarsko korist za bodočnost. Slovinci smo dobili na ta način mahoma pristen slovenski zavod za zavarovanje na življenje v mogočem, dobro vpeljanem češkem zavodu. Mi bomo imeli odslej vse one dobičke, koristi in podpore, katere sploh lahko daje kak zavod za zavarovanje na življenje svojemu narodu, ne da bi imeli za to nositi niti najmanjše rizike in izgube, ki so nedvomno spojene z ustanovitvijo kakkega zavoda za zavarovanje na življenje. Kratko, vživali bomo le vse dobre strani, ki nam jih lahko da velik, vpliven in splošno spoštovan zavod, med tem ko odpadejo za nas prav vse slabe strani, ki bi bile spojene s tem, če bi si Slovenci hoteli ustanoviti lasten zavod za zavarovanje na življenje. Koliko slovenskega denarja odhaja redno vsako leto v nemške in laške roke v obliki zavarovalnin, naj pojasni dejstvo, da pošiljajo Slovenci vsako leto čez milijon kron našim narodnim nasprotnikom. Na ta način si Slovenci delamo kar trojo škodo, saj oslabimo pred vsem sami sebe za ravno toliko, kolikor izročimo svojega denarja tujerodcem, za istotoliko okrepčavamo leto za letom svoje narodne nasprotnike, obenem pa izgubljamo še vse one koristi, ki bi jih imeli od tega denarja mi sami, ako bi naš denar ostajal v slovenskih rokah. Za naš ubogi, mali slovenski narod, pomeni torej dotični milijon, ki odhaja vsako leto iz naših v tuje roke, prav gotovo ogromno škodo, ki narašča še tem bolj, če ji prištetjemo še obresti in obrestne obresti. »Prva češka« nam je dala na gornji način najlepše darilo, ki bi si ga mogli le želeli sami, in je s tem ponovno dokazala, kako obilo sočutja ima za Slovence in kako pravično misli in deluje, ne samo v političnem, ampak tudi v narodno-gospodarskem oziru. Sicer je po večini znano, da ima »Prva češka« vzorne pogoje za zavarovanje na življenje in tako ugodne zavarovalnine, da res lahko tekmuje z vsakim drugim zavodom. »Prva češka« sprejema življenjska zavarovanja na katerikoli način, če je le izvedljiv. Slovinci oimamo torej nikakega izgovora več, da ne bi se zavarovali raje pri »Prvi češki«, nego pri katerem dru-

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v
restavracijo „Tivoli“
tam je izvrstna češka kuhinja, dobliti je
tudi vedno sveže pivo in razna pristna
vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotela Le Sobe

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

je vedno brezplačno na razpolago za
veselice, shode, predavanja itd. ::
po jako nizki ceni vedno na raz-
polago. ::

gem zavodu, ker nam daja ravno
ona one iste vrste zavarovanj, ka-
kor jih gojijo drugi zavodi in še pod
ugodnejšimi pogoji; dajala nam bo
odslej tudi vse one ugodnosti, ki jih
sploh more dati kaka življenska za-
varovalnica in katere bodo tem bolj
naraščale, čim več Slovencev se bo
zavarovalo pri „Prvi češki“. — Slo-
venci! Podpirajte ta narodni zavod
in držite se gesla: slovenski denar
naj ostaja v slovenskih rokah.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Svatba v Berlinu. Te dni je vi-
del Berlin velike slavnosti. Svatba
edine hčere nemškega cesarja je pač
poseben dan tudi za Berlin. — Na
svatbi so se sešli visoki gostje. Bilo
je 1100 svatov. Koliko pa je prišlo
radovednežev — saj jih celo pri va-
ški svatbi ne manjka. Nemški cesar
ljubi pomp in svečanost, zato se je
njegov dvor izkazal kot eden naj-
večjih v Evropi. Vse ceremonije so
služile zato, da se svatba kolikor
mogoče slavnostno vrši. Največjo
pozornost so vzbujali seveda trije
cesarji: angleški, ruski in nemški.
Za nemško cesarstvo je že poroka
sama na sebi zgodovinskega pome-
na, kajti ž njo je odpravljen težki
spor, ki je vladal med rodbinama
Hohenzollern in Cumberland. Radi
gostov, ki jih je združila ta poroka,
so pa ti dnevi odlične važnosti tudi
za celo Evropo. Sestanek treh naj-
mogočnejših vladarjev neposredno
po težkih balkanskih krizah je brez
dvoje in kljub vsem uradnim de-
mentijem velikega političnega pome-
na. Mogoče je res, da bi bil pod dru-
gimi okoliščinami sedanjí sestanek
izključen. Vsi trije cesarji so si med
seboj v sorodstvu. Ruski car in an-
gleški kralj sta si baje tako podoba-
na, da ju je komaj mogoče razloče-
vati. Le po nastopu se zelo razli-
kujeta. — V dvorno kapelo je šel
krasen sprevoz. Na čelu sprevo-
da sta korakala dva plemenitaša-he-
rola, za njima najvišji maršal knez
Fürstenberg s komorniki. Nato sta
korakala žena in nevesta; njeno
vlečko so nesle dvorne dame. Za
snubencema so šli dvorni uradniki.
Cesar je vedel vojvodinjo cumber-
landsko, njeno vlečko sta nesla dva
paža. Spremljali so jih generalni ad-
jutanti, generali in admirali. Cesari-
co je vedel vojvoda cumberlandski,
ženinov oče. Cesarčino vlečko so
zopet nesle štiri dame. Za njimi je
šel ruski car z angleško kraljico,
angleški kralj s pricensinjo-prestolo-
naslednico Cecilijo in ostali vladar-
ski gostje. Pri zamenjavi prstanov
je izstrelila baterija na gradu dva-
najst strelcev. V isti vrsti je šel spre-
voz iz kapele v belo dvorano, kjer
so čestitali novoročencema. Po
tej ceremoniji je bila slavnostna po-
jedina v viteški dvorani po staro-
davnem cerimonialu. Najvišji stol-
nik knez Radolin je serviral cesarju
fuho, najvišji natakar vojvoda Tra-
chenberg vino. Cesarici je stregel
najvišji dvorni mojster baron Mis-
bach, nevesti komornik Winterfeld,
ženinu baron Richtofen. Po pojedini
v beli dvorani je bil zgodovinski
ples z bakljami, ki so ga plesali prus-
ki ministri s prižganimi bakljami.
Zadnja ceremonija je bilo razdeljeva-
nje nevestine podveznice pred sobo
novoročencev. V Berlinu je bilo
seveda vse okrašeno. Od vseh stra-
ni je prišlo ljudstvo, da vidi poroko
in druge slavnostne prireditve. Poroka
je bila civilna in cerkvena. Iz raz-
nih slučajev zadnje dobe ni manjkalo
ljudi, ki so prerokovali mlademu pa-
ru dobre in slabe čase. — Po dveh
dneh so se veliki gostje odpeljali.

Ljubljana.

— **Vprašanje Kino-Metropola.**
Včeraj nismo imeli niti časa niti pro-
stora, da bi bili „Slovenec“ pojasni-
li še nekatere stvari. „Slovenec“ se
je zatelel v „šund-filme“ in je mislil,
da je s tem dovolj opravičil klerikal-
no postopanje. Ako bi bilo „Sloven-
ec“ do resnice, bi lahko vedel, da je
nemogoče prvi dan ustvariti idealen
kinematograf. Vodstvo se je dovolj
trudilo, da bi dobilo prvovrstne fil-
me — toda te dobe le starejši ki-
nematografi, ki si jih zagotavljajo že
nekaj mesecev naprej. Kino-Metropol
je šele v zadnjem času prišel na vr-
sto, da bi bil mogoče dobiti res umet-
niške velike filme — in ravno ko je
izvozil iz prvih največjih težkoč, so
mu klerikalci ustavili delo. — Toda
„Slovenec“ ni za resnico, zato je ne-
če videti in operira s šundom, ki ni

bil nikdar na programu Kino-Metro-
pola. — **Drugič glede pohujšanja.**
Neki klerikalec je prišel v Kino-Me-
tropol s svojo hčerko. Dasi je na
plakatih zapisano, da ni za otroke, je
prišel s hčerko. Drugače bi bila bla-
gajničarka zavrnjena, pri tem gospo-
du pa si je mislila: saj ve, kaj mu
je storiti. In ta gospod je potem za-
bavljal okoli in se zgražal, češ da ga
je sram. — Tako je nastala tudi vest
o nemoralnosti. **Ko bi bilo klerikal-
cem do morale — bi se o tem prepi-
čali.** — **Tretjič glede poštenosti.** Ako
bi se hotelo pošteno postopati (koli-
kor se pri kranjskem dež. odboru o
poštenosti sploh da govoriti) bi bil
moral dež. glavar zaslišati vodstvo
in si dati stvar pojasniti. Ako bi vi-
del, da je res javna morala v nevar-
nosti, bi bil lahko tekom enega ted-
na gledališče zaprl — ne pa takoj,
da je s tem oškodoval „Dram. dru-
štvo“ in mnogo privatnih oseb, ki so
bile pri podjetju udeležene, ker „Dra-
matično društvo“ vsled tega ni moglo
do njih izpolniti svoje dolžnosti. To-
da klerikalcem ni do poštenosti, za-
to sedaj napadajo osebe, ki so imele
najboljši namen rešiti slov. gledali-
šče in omogočiti bodočo sezono.
Toliko v pojasnilo.

— **Dokazimo, da ni res.** „Slove-
nec“ očita Ljubljancem, da hoče-
jo s kinematografičnimi izrodki naj-
slabše vrste reševati slovensko kul-
turo oz. slov. gledališče. Čast Ljub-
ljancem bi zahtevala, da dajo na to
svoj odgovor. **Edini pravi odgovor**
pa je, da podpro „Dram. društvo“,
da bo moglo delati za slov. gledali-
šče. V soboto je izredni občni zbor
v Nar. domu.

— **„Slovenec“ preli, da dež.**
odbor ne bo dal „Dram. društvu“
gledališča. „Slov. Narod“ pa piše, da
bi si morali postaviti svoje gledali-
šče. — Za sedaj bodi naša prva skrb
rešiti „Dram. društvo“ — potem bo-
mo videli — ali smo še česa zmo-
žni.

— **Kamila Thelmer** je vložila
tožbo proti „Slovencu“, ker se čuti
vzled par notic razžaljena. Tako bo
menda še kaj prišlo na dan.

— **Merodajni krogi** že premiš-
lujejo, kam bi poslali dr. Susteršiča
v penzijo. Za slučaj, da bi Avstrija
zasedla severno Albanijo, bi postal
Ivan minister kulture, prosvete in
morale. To bi bilo povseči tudi go-
spe soprog, ker bi se lahko-fino re-
prezentirala. Fakt je, da so ga kle-
rikalci siti, njega in gospe. Neka-
terniki pravijo, da je častihlepen,
kakor Schillerjev: „Fiasco“. Dose-
gel je pa dosedaj še same filjaskel
Tako upamo, da bo tudi kinematog-
rafski ferman filjasko, če bomo
smatrali vsi zavedni Slovenci za
slovensko dolžnost, da rešimo gleda-
lišče!

— **Med klerikalci** je kolikor to-
liko poštenih mož, ki jim tega nihče
ne odreka. A med tistimi možmi ni
dotičnega gospoda, ki mora v zad-
njih dnevih piti cele vedre grenke-
ga čaja s kamilico... Režeža kolje
po trebuhu in je postal moralist. Ka-
kor čujemo iz verodostojnih vtov,
prejme v kratkem nov red za ču-
vanje morale. Ob tej priliki ga vlnudo
opozarjamo, naj se ne zmoči kakor
moralist Neumayer, ki si je pripel
red tja, kamor spada figovo pero...
— **Razprava pri upravnem so-**
dišču bo dne 12. junija zaradi onih
6000 K, ki jih je dovolil ljubljanski
občinski svet v podporo mestnemu
učitelstvu. Kakor znano, sta se kle-
rikalna občinska svetnika Kregar in
Štefe pritožila proti temu sklepu na
deželni odbor; le ta je, seveda kle-
rikalnima protestantom ugodil in
zoper sklep deželnega odbora se je
pa občinski svet pritožil na upravno
sodišče. Mestno občino ljubljansko
bo zastopal g. župan dr. Ivan Tav-
čar.

— **Umrli je Franc Hrasovčan** v
Leskovcu pri Krškem. Mož je bil
navdušen bojevnik napredka. Do-
pisoval je mnogo v napredne liste
in je bil klerikalcem zelo neljub.
Vrlenu bojevniku blag spomin!

— **Preiskava mleka.** Tržno nad-
zorstvo je včeraj dopoldne na trgu
preiskalo mleko v 38 slučajih. V pe-
tih slučajih je bilo mleko zasirjeno
in jo je moralo zlití proč. Vzrok te-
mu je, da nekatere ženske ali ne
znajo, ali pa nočejo paziti na pravil-
no ravnanje z mlekom. Kako se z
mlekom ravna, da se ne pokvari,
smo svoj čas že povedali.

— **Št. janske družbe, občni**
zbor (Gewerkentag) dne 21. t. m.
vsled prepiche udeležbe zopet ni bil
sklepen. Družba je zašla v veliko

zagato. Denarja ni, razpisanih do-la-
čil (Zubussen) nihče ne plača, druž-
ba sama se pa ne more razpustiti in
glavno imetje prodati, ker že na ob-
novni občni zbor ni prišlo ono šte-
vilo članov, katerih je za ta sklep
potreba po njihovih pravilih. Iz po-
ročila se je posnelo, da je imela dru-
žba v prošlem poslovnem letu rad
K 389.000 zopet zgube, in da znaša
ves dolg nad 3.656.000 K. Navzoči
člani so bili mnenja, da bi se naj
razglasil konkurz in napravila ova-
dba na kazensko sodnijo proti rav-
natelstvu, radi zapravljanja tujega
imetja.

— **Pod parolo „Weltbotschaft“**
izdal je g. M. Stergar v nemškem je-
ziku spis kot predznanilo večjih du-
ševnih in novih, izvirnih pomočnih in
reševalnih naprav na gospodarsko-
socialnem polju. Ta spis prinese
med drugo vsebino velikodušno,
ganljivo, vsem, tudi najvišjim kro-
gom namenjeno voščilo: „Zu ihrem
Namenstage.“ Enako delo bude sle-
dilo v slovenskem jeziku. Današnji
spis se v zavitihi dostavlja p. n. ad-
resatom na dom. Zaradi blagega,
obče koristnega namena, ki ga že v
naprej podpira mnogo višjih oseb
obeh narodnosti, prosi pisatelj za
blagovoljni sprejem tega dela in ker
cena ni postavljena, za prostovoljne
doneske v pokritje stroškov, povrh
za namerovane dobrodelne čine. Iz-
delek pa dostavlja in denar prejema
gđ. Kati Koderman, Elizabetna ce-
sta šte. 6. Imenovana jemlje tudi
nemara nesprejete eksemplarje na-
zaj, da se dotične osebe z nadaljnjimi
duševnimi proizvodi pisatelja ne na-
dugujejo več.

— **Zgubila se je v nedeljo** od
Količaja do mitnice na Marije Tere-
zije cesti dolga, bela svilnata roka-
vica. Pošten najditelj naj jo odda v
Količju št. 100.

— **Kinematograf „Ideal“.** Novi
spored je splošno ugajal. Journal
Pathe je vlezalnimiv. Lepa je drama
„Na robu življenja“ in veliko smela
vzbujajo komične točke. „Maks se
vozi na jadra“ ter „Moric predsed-
nik.“ V petek otvoritev popolno ob-
novljenega vrta, kjer se bo kazala
učinkovitost Nordisk družbe. V so-
boto „Padec Skadra“, najlepši us-
peh vseh dosedaj kazanih vojnih fil-
mov. Predstave od pol 7.—9. ure na
vrtu. Pripravlja se „Dantejev pekel“,
največja senzacija.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljanski občinski svet je
imel včeraj ob 6. zvečer v Mestni
dvorani svojo izredno sejo. Župan
otvoril sejo, konstatira sklepčnost in
imenuje verifikatorjem občinska
svetovalca Dimnika in Šerjaka.
Svojo odsotnost so opravičili obč.
svetovalci: Schmidt, Štrukelj in Lil-
leg. — Župan preide k prvi točki
dnevnega reda:

naznanilom predsedstva.

Župan omenja, da je pretekli te-
den obhajal 50letnico svojega roj-
stva nadvojvoda Evgen, Župan mu
je častil v imenu mestne občine in
je dobil od nadvojvode zahvalo. —
Zagrebskim županom je bil izvoljen
g. Janko Holič, Župan mu je častil
k imenovanju. — Pretekli teden je
umrl meščan ljubljanski in načelnik
prostovoljnega gasilnega društva g.
Ludovik Stricelj. V znak spoštova-
nja do spomina umrlega vstanejo
obč. svetovalci raz svoje secede.
Župan se je vdeležil njegovega po-
greba. Mestni poduradniki in sluga
izrekli v zavezi svoje nove službe-
ne pragmatike mestni občini udano
zahvalo. — Vodstvo deželnega in
gospelnega društva je poslalo letno
poročilo o svojem delovanju za leto
1912. — Kar se tiče zatvornice v
Oruberjevem prekopu in prehoda do
Hradeškega vasi, je sporočilo vod-
stvo del za osuševanje barja poro-
čilo, da se zatvornica in prehod ne
moreta napraviti. — Razsodba c. kr.
deželne vlade da prednost deželne-
mu projektu pred našimi projekti.
Proti tej razsodbi se bo vložil re-
kurz na ministrstvo. — Istotako se
naj vložijo tožba glede c. kr. vlade z
ozirom na dolensko železnico. Pri-
tožil se bo delničar, mestna občina
tozadevno na trgovinsko sodišče na
Dunaju. — Župan preide nato k III.
točki dnevnega reda, k odobrenju
zapisnika zadnje seje. Zapisnik se
odobri. — Sledi III. točka dnevnega
reda: finančnega odseka poročilo

o proračunu mestnega zaklada z.
leto 1913.

Župan odvarja splošno razpravo
in omenja, da je k nji povabil me-
nega izgovodijo Trdino.
(Konec praz.)

Trst.

Štirje slovenski kandidati pro-
glašeni. V nedeljo so bili proglašeni
štirje slovenski kandidati za II. raz-
red in sicer Anton Miklavc, za I.
okraj; dr. Just Perot, za II. okraj;
dr. Ferdinand Černe za III. okraj in
Stefan Ferluga za IV. okraj okolice.
— Trije kandidati so že bili izvoljeni pri zadnjih
deželnozborskih volitvah v mestni
svet, dr. Ferdinand Černe pa kan-
didira na novo.

Shod NDO. v Gabrovici. V ne-
deljo popoldne se je vršil zidarski
shod v Gabrovici. Na shodu sta go-
vorila predsednik zidarske skupine
NDO, Pregarc, in strokovni tajnik
Brandner. Zborovalci so govorni-
koma neprestano pritrdjevali. Sklenje-
no je bilo, da se mora ustanoviti v
Gabrovici podružnica NDO. V ta
namen je bil izvoljen pripravljalni
odbor. Najhujša socialistična trdnja-
va Nabrežina je torej oblegana od
vseh strani. V kratkem se bo vršila
predaja te trdnjave. Nasprotniki
bodo morali podlež. Da se bo to
zgodilo, morda že v najkrajšem ča-
su, temu pritrjuje shod zaupnikov
N. D. O. in Z. J. Z. v Nabrežini, ki se
je vršil preteklo soboto v Nabrežini.
Na shodu sta govorila: v imenu N.
D. O. strokovni tajnik Brandner, v
imenu Z. J. Z. pa Zvezin podpredsed-
nik Bufon. Tudi na ta zaupni shod
so poslali socijalni demokratije dva
zastopnika. In čeprav bi na zaupnem
shodu, ne smela biti niti navzoča,
smo jim vendar pustili, da sta poslu-
šala lepe cilje, ki jih zasledujeja
NDO. in Z. J. Z. Sodruga Hladnik in
Cej pa nista mogla mirovati, ampak
sta se po vsej sili hotela blamirati.
Brandner in Bufon sta na njihove
neumne čenčarije tako temeljito od-
govorila, da jima je zastala sapa in
ju je postalo tako sram, da sta se
končno čutila nekako moralno pri-
siljena, da sta izjavila, da nista pri-
šla na shod kot zastopnika socijal-
ističnih organizacij. Torej imenitna
odbornika socijalno - demokratične
organizacije. Sta se pač zavedala, da
sta streljala krole in zato sta podala
to izjavo. Sodruga Cej pa je postal za
NDO. in Z. J. Z. posebno proti kon-
cu zborovanja tako navdušen, da je
govornikom NDO. in Z. J. Z. navdu-
šeno pritrjeval. Na zaupnem shodu
se je sklenilo, ukreniti vse potrebno,
da pride čimprej do ustanovitve po-
družnic NDO. in Z. J. Z. v Nabrežini.
Boj bo sicer nekaj časa trajal in bo
hud, toda zmagozlovnega prihoda
narodne ideje v Nabrežini ne bo mo-
glo preprečiti. Ni daleč čas, ko bo
plapolala nad Nabrežino modra bo-
ja z zastavo N. D. O. Boj, ki ga vodi
N. D. O., je velikanskega pomena:
njegovi uspehi se pokazujejo dan za
dnem. Trdnjava za trdnjavo pada.
In N. D. O. ne bo odnehala poprej,
dokler ne bo vse jugoslovansko de-
lavstvo združeno pod njenim okri-
ljem, pod modro zastavo.

**Ribiča sta ušla morskega vol-
ka.** V petek popoldne sta se podala
dva moža v tržaško luk, kjer sta
začela loviti ribe s trniki. Sedela sta
v svojem čolnčku in sta čakala
sreče. Nista čakala dolgo, ko po-
tegne riba z veliko silo za trnek.
Veselača se nagle sreče sta naglo
potegnili za močno vrvice, na ka-
teri je bil pritrjen trnek za večje ri-
be. Vlekla sta in vlekla, odpor je
bil vedno večji. Naposled pa se ven-
darle pokaže ribja glava. V prvem
hipu še nista vedela kakšen plen
imata na trnku. Hitro sta prišla za
tanko vrv in sta trdno ovila okoli
riblega vratu, da jima ne uide plen.
Ko sta hotela potegniti ribo v čoln,
sta spoznala, da je ta riba morski
volk, drzna roparica, ki je nevarna
celo kopalcem. Prestrašila sta se v
prvem hipu in nista vedela, kaj naj
storiata. Že sta hotela izpustiti mor-
skega volka z trnkom vred, zakaj
ribi se nikakor ni poljubilo po suhi
zemlji; strahovito se je zvijala in
bila okrog sebe z močnim repom. —
Nazadnje pa sta se ribiča ojunačila
in sta vrgla več zanj na ribo, tako
da se ni mogla več gibati. Poteg-
nila sta jo v čoln, kjer je poginila
čez nekoliko minut. — Ko je prišel
čoln z morskim volkom do obrežja,

se je nabrala na kraju velika mno-
žica ljudi in je radovedno opazovala
morskega volka in hvalila
morskana ribiča. — Ribiča sta
še ves večer kazala svoj plen svo-
jim prijateljem in znancom in vsake-
mu, ki ga je hotel videti. Naslednji
dan pa sta odpeljala morskega vol-
ka v mestni muzej, kjer so ga spre-
jeli z veseljem, zakaj žival je lep, ne-
poškodovan eksemplar. Ta mladi
morski volk je dolg 1 m 70 cm.

Prav po amerikansko. V soboto
se je neki Adolf Umano, star 22 let
iz Pirana (Istra) prav pošteno na-
srkal vina in raznega drugega al-
kohola. Ko je bil že vsega sit, je vstal
od mize, kjer je sedel s svojimi pri-
jatelji, stopil je na stol in vsem go-
stinskih gostom je priredil krasen
govorance. Kmalu pa so se naveli-
čali gosti njegove govorniške zmož-
nosti in posadili so ga na ulico. Uma-
na pa ni prav nič ženirala taka po-
hvala, ampak šel je na trg Goldoni,
kjer je splezal na fontano. Nato je
začel govoriti na ves glas, da hoče
kandidirati v bližnjih deželnozbors-
kih volitvah. Trdil je, da je prišel do
spoznanja, da nobeden dosedanjí po-
slanec ne more storiti za tržaško de-
lavstvo tega, kar lahko stori on.
Hitro je naraščala množica okrog
govornika, ki je dobil še več pogu-
ma. On sam, je nadaljeval, ima
čudežno palčico, s pomočjo katere
lahko doseže to, kar še ni mogel do-
seči noben poslanec. Njega naj vo-
lijo, zakaj on edini reši tržaški pro-
letariat iz siromaštva in ga pripelje
v najlepše življenje. — Prišel je re-
dar in aretiraj govornika, zakaj go-
vornik ni javil na policijo, da bo
držal javen shod pod milim nebom.
Na policiji so ga zapisali v črne bu-
ke in ko so videli, da govorijo iz nje-
ga vinski duhovi, so ga peljali do-
mov v posteljo.

Prebrisana služkinja. Karol Po-
lak, stanujoč v ulici S. Spiridione je
dal aretirati svojo služkinjo Korne-
lijo Vettor, staro 21 let, doma iz Dar-
daga. Sumil jo je namreč, da je iz-
vršila v njegovem stanovanju več
tatvin, katerim so prihajali polago-
ma na sled. Ded drugim je zmanjkal
Polaku tudi zlat prstan z briljantom,
vreden 500 K. — Polcija je dognala,
da je izvršila Vettorjeva več tatvin
pri raznih gospodarjih, kjer je slu-
žbovala. Bila je tako pretkana, da
je v odsotnosti gospodarjev odpirala
skrinje in omare s ponarejenimi klju-
či. Zlate prstane je pobrala in jih
nadomestila z bakrenimi, ki so bili
slični originalom. Iz raznih prstanov
je tudi pobrala briljante in jih nado-
mestila s steklenimi. — Ko je iz-
vršila policija preiskavo njene so-
bice, je našla veliko množico razne-
ga pokradenega blaga. Našli so cele
ducate finih nogavic, nekaj svilenih
bluz in spodnjih kril, srebrno denar-
nico, več listnic in zlat prstan; dalje
4 nojeva peresa za ženske klobuke,
4 briljante, zlat privesek, tri zapest-
nice, dva medaljona, dalinogled in
večjo vsoto denarja. Polcija je vse
to zapolnila. — Čeprav je imela Ve-
torjeva majhno plačo, vendar se je
oblačila zelo elegantno. Izvedelo se
je, da si je dala napravljati klobuke
v najfinjših trgovinah ženskih klobu-
kov v Trstu. — Ni vse zlato, kar
se svetli.

Janez Perne iz Repenj požigalec.

(Izpred ljubljanskega porotnega sodi-
šča.)

Janez Perne je doma iz Repenj
in je po svojem poklicu pekovski
mojster. Že 25 let je oženjen in Bog
mu je podaril deset otrok, izmed ka-
terih je doma sedem: štirje fanti in
troje deklet. Ko se je Janez Perne
oženil, je prepuštil hišo ženi, ki je od
takrat naprej postala gospodar. Per-
ne je prepuštil hišo ženi, ker je bilo
na nji veliko dolga. Tako je postala
Pernetova žena, gospodar v hiši, kar
je tudi na zunanji večkrat pokazala.
No, in naš ljubi Janez Perne se je
včasí ravnal po zapovedih svojega
novega hišnega gospodarja, včasí pa
tudi ne. To se je navadno zgodilo,
kadar je Pernetu dal moč alkohol.
katerega Janez silno ljubi. Kadar pa
se Janez napije, je silno nadležen,
siten, tudi hudoben navsezadnje. Ka-
dar ga ima v glavi, tudi med prepri-
rom s svojimi ljudmi, posebno s svo-
jo ženo Heleno, grozi in preti.

Tako se je zgodilo tudi na Veliki
četrtek tega leta. Žena Janezova je
dala isti dan svojemu možu deset

kron naj gre kupit k Sodnikovim, k svojemu sosedu, otepe za živino. Janez je lepo spravil denar v žep in se je napotil k Sodnikovim. Tam je nakupil otepev za dvanajst kron. Deset kron je dal Sodniku, dve kroni mu je ostal dolžan. Nato je otepe naložil na voz in jih je s konjem peljal domov.

Ko je prišel domov, je Perne zmetel otepe raz voz in jih je zložil na podu. Nato je šel v hišo. Tam se je vrtela njegova žena Helena v kuhinji. »Vidiš, Helena,« je stopil Perne k svoji ženi. »dve kroni sem dal za otepe; ravnokar sem jih pripeljal. Sodniku sem dal deset kron.« Žena je pogledala moža in nenadoma je zapazila, da se njen mož nekako sumljivo guglje. Ni se motila: Janez je bil pijan. Nekje ga je nekaj pogolcal. Zganja namreč. Janez je šel iz hiše ven. Tu pa se je nenadoma vstavil in pomislil: »Kaj bo neki baba rekla,« je dejal sam pri sebi in se je sklonil k zidu. Tačas pa se je zaslislalo iz hiše: »Saj je lahko dolžan, ko se ga je našel.« To pa je našega Janeza silno zjezilo, ker je bil po nedolžnem osumničen. Kakor burja je privihral v hišo. »Jaz sem otepe pripeljal, pa jih pojdi pogledat in tehtati!« se je ves jezen obrnil k svoji ženi. Ta pa je zamahnila z roko: »Saj ni nič otepev!« »No, če jih pa nič ni, jih bom pa zažgal; saj ne bo gorelo, če jih nič ni!« je zagrozil Janez.

Kar je Janez rekel in obljubil, to je tudi storil. Šel je najprej v sobo po vžigalico, nesel ji je slavnostno na pod in jih je tam prižgal. Pri tem se je sklonil in je podtaknil gorečo vžigalico v otep, ki se je takoj vnel. Vse to pa je videl Janezov sin Tone, ki je takoj hitel povedati materi, Pernetovki je brž letela na pod in ko je videla, da je resnica, kar ji je povedal njen sin, se jo je polastil velik strah in jeza obenem. Planila je k čepčemu možu in mu je prislonila krepko zausnico, da se je Janez kar zvalil po tleh. Nato je Pernetovka ogenj potepala, obenem pa svojega ljubeznivega moža pošteno ozmerjala, kar je tudi prav in kar se tudi spodobi. Perne je s tem svojim dejanjem izvršil hudodelstvo požiga. Ker je takrat pihal močan veter, je bila velika nevarnost, da bi se ogenj, ako bi začela hiša goreti, razširil na bližnja poslopja, s slamo krita. To se je torej zgodilo na Veliki četrtek, dne 20. marca t. l. Vendar vse bi se nekako poravnalo in Pernetova žena ne bi naznanila tega dogodka orožništvu, da ne bi prišlo še nekaj vmes.

Dne 22. aprila t. l., torej en mesec pozneje, je bil prav lep dan. Od samega veselja nad takim lepim dnem je Janez Perne razbil nekaj šip na oknih hiše svoje žene. Ko je Pernetovka to videla, se pa ni pridružila veselju svojega moža. »Čakaj, čakaj! Ti boš tu pobijal s same hudobije šipe na oknih?!« je zagrozila svojemu možu. Ko je te energične besede zaslišal Pernetov sin Tone, je takoj stopil na materino stran in se je razjezil. »Takoj pojdem po orožnika!« je zaklical. In res! Komaj bi človek naštel do treh, je sedel Tone na kolo in se je peljal po orožnika. Ko je mati videla, da hoče sin res iti po orožnika, mu je zaklicala, naj gre nazaj. Pa Tone je ostal gluh za te besede. Bolj ko je mati upila, naj se vrne, tem bolj je podil. Kmalu pa se je vrnil nazaj v spremstvu orožnika.

Ko je Perne zagledal orožnika, se mu je zjasnilo lice, nekaka prešernost se ga je polastila in z mogočno gesto je pozdravil orožnika. »O, na zdravje! Kako pa kaj?« Orožnik pa je zrl mirno pred se kakor kraljevič Marko. »V imenu postave,« je rekel in položil roko Janezu na ramo. Ta ga je najprej začudeno pogledal, nato pa se je zasmejal: »O, saj sva prijatelja, kaj bi neki!« »Sedaj nisva prav nič prijatelja, sedaj sem v službi! Torej v imenu postave vas, Janez Perne, aretiram!« je rekel z gromkim glasom orožnik. Ko je Janez spoznal, da gre tu zares in ne za šalo, se je silno razjezil in je obmetal orožnika s tako čudovitimi priimki, da je bila beseda »postopač« med ostalimi še najnedolžnejša. To je bilo razžaljenje službo opravljajočega orožnika. Glavno pri vsem tem je pa bilo, da je orožnik zvedel za oni nameravani požig, kate-rega pa je Pernetovka prepredila.

In tako se je Janez Perne včeraj znašel pred ljubljanskim porotnim sodiščem. Porotnikom se je stavilo troje vprašanj in sicer 1. glede hudodelstva požiga, 2. vprašanje, v slučaju, da se prvo vprašanje zanika: Ali je Janez Perne kriv, da je s tem, da je na podu zažgal vžigalico, mogel sprevideti nevarnost ognja, 3. glede razžaljenja službo opravljajočega orožnika. Porotniki so na prvo vprašanje odgovorili z 2. glasovoma z da in z 10. glasovi z ne. Drugo vprašanje 1 glas da, 11 glasov ne. Tretje vprašanje je bilo enoglasno potrjeno. Nato je sodišče Janeza Pernetu obsodilo na štirinajst dni za-

pora. Obtožencu se všteje v kazni preiskovalen zapor od 22. aprila t. l. do včeraj. Obtoženca so torej takoj izpustili.

Predsednik senata: nadsvetnik Vedernjak; votanta: svetnika Persche in Milčinski; državni pravniki: pl. Luschan; zagovornik dr. Poček.

Mladi ubijalec iz Rake.

Izpred novomeške porote.

Janez Kuhar, tako mlad fant še, pa že ubijalec. Slab vzgled mu je dal njegov oče, tudi ubijalec. Potem je dobil mačeho in slabe vzgoje saj je prišel kot pastir v Hrastnikovo hišo na Raki. Že pozno so ga spravili k pekovski mojstru Lesjaku kot vajenca. Ravno zdaj bi fant moral postati prost. Ali Raka in sploh ta okraj je slaba šola za mladino. Ljudje so večinoma pijači vdani, ošabni, brez srca. Tudi Kuhar je v svojem novem poklicu zgodil zašel v slabo družino, postal je pičanec in pretepač z nožem. Ker so mu fantje na Ardrem nagrozili, da ga bodo, si je preskrbel ostro nabrušeno bodalo.

In to bodalo ga je napravilo ubijalca svojega prijatelja. Bilo je 10. marca, velik sejem na Raki. Prejšnjo noč je fant vso noč delal v pečnici. Zjutraj namesto, da bi šel spat, se je napil žganja in mojster ga je poslal s prestani na sejem. Fant tudi ni prodajal prest, ampak je popival. Žganje, pivo in vino, vse povprek je mešal. Okrog pol dne je postal pijan, namesto h kosilu, je še dalje kolo-vratil po sejnišču. Vrtel se je pa tudi okrog Hrastnikovega hleva in tudi notri je bil. Veljal je še vedno za domačega. Z Hrastnikovimi sinovi so se razumeli in so bili prijatelji. Le na 16letnega Lojzeta je imel neko tiho jezo; pa to je pokazal ko je bil pijan. Nekaterokrat je v takih pijanih izbruhih izrazil grožnjo glede Lojzeta: Če bi ta ne bil Hrastnikov, jaz bi ga bil že zaklal. No, žalibog, je to grožnjo tudi izvršil. Kuhar je v svoji pijanosti z desko izpodbil polkno nad Hrastnikovim hlevom. Lojze Hrastnik je nato šel za Kuharjem, ga na cesti ustavil, češ, naj gre polkno nasadit nazaj. V Kuharju je zakipelo. On, 3 leta starejši, pa bi ubogal mlajšega. Tega ne. Upiral se je Lojzetu, ga dvakrat opozorivši, naj ga Lojze izpusti, držala sta se namreč za suk-njice. Ko je Kuhar tretje zaklical: »Lojze, če me ne spustiš, te bom na smrt zaklal!« je Kuhar že potegnil iz žepa bodalo in ga krepko porinil svojemu prijatelju notri v srce. Zaklani Lojze je stopil par korakov do hiše, tam pa se vznak zgrudil na tla. Čez par minut je revež izdihnil svoje mlado življenje. Kuharja so potem orožniki dobili spečega (ali naredil se je, kot da bi spal) na nekem dvorišču in ga prijel. Takoj je grozno dejanje priznal, pa tudi takoj skesano obžaloval.

Obtoženec priznava dejanje in kaže kesanje. Izgovarja se s pijanostjo. Porotni senat je stavil eno vprašanje, zagovornik pa je želel dvoje vprašanj. To je porotnike zmešalo. Pordili so, da je Kuhar kriv hudodelstva uboja, da pa tega dejanja ni storil v sovraženem namenu niti v popolni pijanosti. Izrek je bil nejasen. Sodni dvor je izrek kot nejasen zavrnil — in razpravo preložil na popoldne. Popoldne se je zopet vnel hud boj med drž. pravdnikom in zagovornikom. S porotniki je bila zopet težava. Potrdili so glavno vprašanje in fant je dobil po prošnji drž. pravdnika za milo sodbo — 18 mesecev ječe.

Društva.

— Izlet na Katarino priredi društvo slovenskih trgovskih pomočnikov v Ljubljani v nedeljo 1. junija t. l. Zbirališče na juž. kolodvoru ob pol 7. uri zjutraj. Odhod ob 6.54 z vlakom do Medvode, Udeleženci, stanujoči v bližini drž. kolodvora se pridružijo tam. V slučaju slabega vremena se izlet preloži za poznejši čas. K obilni udeležbi članov in prijateljev društva vabi odbor.

Slov. trg. društvo »Merkur«. Pevski odsek slov. trg. društva »Merkur« priredi v nedeljo 8. junija izle na Grosuplje, nakar gg. člane in prijatelje društva že danes opozarjamo.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 27. maja. Državni zbor nadaljuje s kritiko avstrijske zunanje politike. Oglašajo se govorniki, ki ne puste tudi ene stvari nerazkrite in kar pride tu na dan, je naravnost gabo. Danes je za Lenthnerjem govoril posl. Panc, ki je kritiziral Cuvajev režim in dejal, da se s Cuvaji jugoslovansko vprašanje ne da rešiti. Nato je prišel do besede naprednjak Zenker, med čigar govorom je prišlo do zelo hrupnih scen. Za njim je govoril Kuranda, nakar je minister Heinold odgovarjal na nekatere interpelacije.

CUVAJ DEMISIONIRA.

Budimpešta, 27. maja. Hrvaški minister Josipovich je napram žurnalistom izjavil, da je Cuvaj zadal demisijo. (Sedaj je namreč Cuvaj nepotreben, ker bodo že drugi gospodje v zvezi z zavezniški naših klerikalcev uvedli protinarodni in protisrbski režim.)

POGAJANJA Z RUSINI.

Dunaj, 27. maja. Danes je začela vlada pogajanja z Rusini, da bi opustili svoj boj proti vladnemu finančnemu načrtu, v odškodnino jim vlada ponuja gospodarskih koncesij. Rusinski klub je imel posvetovanje in sklenil vsrati na svojih sklepih, t. j. ne pripustiti preje sprejetja finančnega plana, dokler ni izvedena volilna reforma v Galiciji.

SLUČAJ KLOFAČ.

Dunaj, 27. maja. Narodni socialisti so vložili v zadevi Klofača obširno interpelacijo.

ZAVEZNIKI, MIROVNA POGAJANJA IN VELESILE.

Posvetovanja mirovni delegatov balkanskih držav trajajo že nekaj dni, ne da bi prišlo do podpisa preliminarnega mira. Zavezniški imenoma Srbi, Grki in Črnogorci se posvetojujejo, kako doseči spremembo od velesil diktiranih mirovni pogojev, da bi talsti odgovarjali interesom oz. že tolikokrat povdarjanim pridržkom balkanskih držav. Bolgarija s temi zavlačevanji ne bi bila zadovoljna, Turčija ne z spreminjalnimi predlogi, velesile pa ne z enim in ne z drugim. Včeraj se je vršila poslaniška konferenca, katere sklepi se spoznajo iz sledečega dejstva:

London, 27. maja. Reuter poroča: Eduard Grey je sprejel danes dopoldne posamič mirovne delegate balkanskih držav. Vsak izmed njih je bil pri njem četr ure. Najpreje Srb Novaković, nato Bolgar dr. Danev in nato grški delegat. Novakoviću je dejal Grey, da ne smejo zavezniški pričakovati nobenega sklepa velesil, ki bi obsegal spremembo mirovni pogojev, in mu je naznanil sklep poslaniške konference, v katerem se povdarja, da so brezuspesna pogajanja mirovni delegatov trajala že en teden. Novaković je odgovoril, da je sporočilo sekretarja Greya položaj čisto spremenilo, in da mora v oči gled tega novega stališča velesil sklep naznaniti svoji vladi in počakati nadaljnjih instrukcij. Dr. Danev (Bolgar) je dejal Grey, da ni nobenega povoda več, zavlačevati podpis preliminarnega mira, ki mora biti podpisan brez ozira, če so vsi zavezniški pripravljeni ga podpisati ali ne. Danev je izjavil, da je pripravljen mir takoj podpisati. Podobno je sporočil Grey tudi grškemu delegatu, ki je izjavil, da mora sklep izročiti svoji vladi in čakati instrukcije. (Velesile postopajo z zavezniški precej prešerno. Bolgari se pa od solidarnosti z ostalimi zavezniški vedno vidneje odстранjujejo, kar ni zavezniško. Istotako bi bili tudi Srbi lahko pred padcem Drinopolja sklenili s Turčijo mir, ker oni so takrat svoje delo že odpravili, pa so vendar čakali na Bolgare.)

GRŠKA.

Atene, 27. maja. Zbornica ne bo še sklicana, radi nove situacije. Min. pred. se je podal v Solun, ker se začne nova pogajanja z Bolgari. — Kakor se obnašanje Bolgarov obsoja, vendar še ni izginilo upanje, da se sporazum doseže.

NOBENE ZVEZE IN NOBENEGA SPORAZUMA.

Atene, 27. maja. Uradno se demantira, da bi se podpisala zveza s Srbijo, kakor so to poročali listi in ravno tako se demantira, da bi se bila vršila med Italijo in Grško pogajanja in da bi bil dosežen sporazum.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov. najnižja cena.

Kdor si želi nabaviti nagrobni spomenik, si naj ogleda zalogo pri Sv. Križu (novo pokopališče v Ljubljani), kjer vam najceneje in s solidnim delom postreže domača tvrdka Fr. Kunavar, kamnosek.

Trgovina z mešanim blagom na najlepšem prostoru v Zeleni jami št. 53 se pod prav ugodnimi pogoji odda za mesec avgust. Več se poizve na Sv. Petra cesta št. 14. v prodajalni oblek.

Trgovski pomočnik

vešč špecerijske stroke, ki ima veselje do potovanja, se takoj sprejme, začel-koma proti dobri proviziji, pozneje, če se izkaže sposobnega, proti dobri stajni plači. Prednost imajo oni, ki imajo nekoliko kavcije. Ponudbe pod »Trgovski« na Prvo anončno pisarno.

Teodor Kunc
Prešernova ulica št. 5, I. nadstropje.

Damski modni salon
za angleška in francoska
.. dela se priporoča. ..

FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg št. 9
priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblast-
veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj
optični zavod.

Daljnogled, toplomer, in zrakomere vseh vrst. Očala, štivalniki natančno po zdravniškem receptu. Cenike pošljem na zahtevo zastonj in poštne prosto.

FRAN KRAIGHER
krojaški mojster
Gosposka ulica števil. 5
se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Sprejema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje vsakovrstne svetovno znane gumbje iz svil in blaga, trpežne tudi za eksport po morju. 229

Hotel, TRIGLAV
z dependanco „BELLEVUE“ v Bohinjski Bistrici
se za čas od 1. junija do 30. septembra t. l. pod ugodnimi pogoji
odda v najem.
Ponudbe od solventnih reflektantov naj se pošljejo na naslov: „Likvid. odbor hot. del. družbe „Triglav“ v Ljubljani.

Za K 10.—
se dobi elegantni damski prašni mantelj ali pralni kostum.
Ravnatoko za K 10.— listrasta ali pralna obleka za gospode. Od K 6.— naprej pristni panama klobuki do najfinejše vrste.
Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Izgotovljene obleke
površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jopice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske v manufakturni in konfekcijski trgovini
„Pri Škofu“ v Ljubljani,
na vogalu Medene ulice in Pred Skofijo št. 3 (nasproti gostilne „Pri Sokolu“. — Podružnica tvrdke R. Miklauc.
Velika izbira. — Stalne nizke cene.

Rez. fond nad K 1,000.000.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 1,000.000.
K 8,000.000. Stritarjeva ulica števil. 2, (lastna hiša)
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4 3/4 %